

*Egzistuoja daug svarių priežasčių, dėl kurių
fizinės bausmės vaikams buvo uždraustos.*

Jos:

- pažeidžia vaiko teises į fizinį vientisumą, žmogiškąjį orumą ir lygiavertę įstatymų numatytą apsaugą. Daugeliu atvejų fizinės bausmės pažeidžia vaiko teises į švietimą, vystymąsi, sveikatos apsaugą ir net jo teisę į gyvybę;
- moko vaiką, kad smurtas yra priimtina ir tinkama konfliktų sprendimo arba žmonių vertimo daryti tai, ko jis nori, strategija;
- yra neveiksminga drausmės palaikymo priemonė. Egzistuoja pozityvūs, vaikų vystymuisi naudingesni jų mokymo, baudimo ar draudimo būdai, kurie padeda formuoti pasitikėjimu ir savitarpio pagarba paremtus santykius;
- neleidžia garantuoti vaiko apsaugos.
- didina nepilnamečių agresyvumo ir smurtinio elgesio apraiškas. Tyrimais įrodyta, kad vaikai, kurie nuolat patyria fizines ir kitas žeminančias bausmes, yra labiau linkę vartoti alkoholį ir kitas narkotines medžiagas;
- formuoja vaiko baimę artimiausiems ir svarbiausiems žmonėms, kurie, kaip tiki vaikas, yra vieninteliai, galintys jį apsaugoti, t. y. tėvams;
- neformuoja vaiko vidinės drausmės ir savikontrolės;
- žaloja vaiką ne tik fiziškai, bet ir psichiškai bei dvasiškai. Net ir nežymus pliaukštelėjimas.

Kontaktiniai duomenys:

Naftininkų g. 9, Mažeikiai

Tel. : +370 443 20341

www.ppt.mazeikiai.lm.lt

Mažeikių rajono pedagoginė
psichologinė tarnyba

**FIZINIŲ IR KITŲ
BAUSMIŲ ŽALA
(NEIGIAMAS
POVEIKIS) VAIKUI**

Specialistė tarpinstituciniam
bendradarbiavimui

J. Radeckienė

Mažeikiai,
2018 m.

***Suduoti suaugusiam – tai užpuolimas.
Suduoti gyvūnui – tai žiaurumas.
Suduoti vaikui - tai „jo paties gerovei“***

Visi žmonės visame pasaulyje turi tam tikras teises ir šios teisės vienodai priklauso tiek vaikams, tiek suaugusiesiems. Žmogaus teisės apima kiekvieno asmens teisę į fizinę neliečiamybę ir orumo gerbimą bei į teisinę apsaugą nuo bet kokios smurto formos.

Kokios bausmės laikomos fizinėmis?

- mušimas;
- kumščiojimas;
- vaiko mušimas įvairiais daiktais;
- tampymas už plaukų ar ausų;
- vertimas ilgai stovėti nepatogioje padėtyje;
- vertimas stovėti karštyje arba šaltyje;
- vaiko uždarymas spintoje ar spintelėje.

Kokios bausmės laikomos žeminančiomis vaiko orumą?

- šaukimas, riksmas;
- pravardžiavimas ir menkinimas;
- ignoravimas, atstūmimas;
- varžymas ir trikdymas;
- gėdinimas ir išjuokimas;
- meilės nerodymas;
- viešas pažeminimas;
- gąsdinimas ir grasinimas smurtu.

Fizinės ir kitos žeminančios bausmės nėra priemonė vaiko gerovei užtikrinti. Šių bausmių taikymas ir toleravimas:

- pažeidžia vaiko teisę į fizinį vientisumą, žmogiškąjį orumą ir visapusišką apsaugą;
- įtvirtina smurto toleravimą visuomenėje. Tokiu būdu didėja bendras visuomenės nesaugumas, smurtinių atvejų paplitimas;

Tėvai neturėtų taikyti bausmių. „Bausmės priverčia vaikus paklusti. Tačiau vienintelis būdas padėti jiems užaugti gerai žmonėmis yra su jais užsiimti – aiškinti, vadovauti, klausytis, spręsti problemas drauge, duoti jiems daugiau galimybių pasirinkti“ (A.Kohnas).

„Sudavimas paprastai iš karto sustabdo elgesį, kadangi sukelia šoką, baimę ar skausmą. Tačiau daugelis vaikų apsisukę vėl elgiasi taip pat – kartais netgi tą pačią dieną. Dar svarbiau – mušimas visiškai nemoko vaiko ugdytis vidinės disciplinos. Vaikas susitelkia į patį mušimą, o ne apgalvoja savo elgesį, dėl kurio buvo mušamas. Mušimas moko sugniuždytus ir nežinančius, kaip spręsti problemą, vaikus, jog sprendimas – tai kam nors suduoti. Kaip gali tėvai reikalauti, kad jų vaikai nesimuštų, jei jie patys juos muša?“ (E. Pantley).

Daugelis tėvų mano, kad mušimas ir atskyrimas (izoliavimas pastatant jį į kampan, pasodinant ant laiptų, uždarančią kitą kambarį ir pan.) yra vieninteliai būdai drausminti vaikus. Nors mušimas šiandien nebetoleruotinas ir laikoma neveiksminga ir uždrausta drausminimo priemonė, strategija, tačiau tai vis dar įprasta drausminimo praktika.

Svarbiausia priežastis vengti mušimo yra ta, jog tai užkerta kelią sveikam tėvų ir vaikų santykiui. Vaikai žvelgia į savo tėvus kaip į gynėjus, mokytojus ir vedlius, tačiau kai tėvai muša vaiką, šis vaizdinys pažeidžiamas ir nukenčia santykis. O juk saugus prisirišimas yra pats svarbiausias veiksnys vystyti sveiką asmenybei. (A. Kohnas).

Visų ir kiekvieno asmens orumas yra pagrindinė tarptautinės žmogaus teisių teisės nuostata. „Visi žmonės gimė laisvi ir yra lygūs savo orumu ir teisėmis“ (JTGTK).

